

IZHAJA VSAKI DAN
Šteje se nedeljski in prazniški ob 5., ob ponedeljkih ob 3. zjutraj.
Pecnišnice šteje, se prodajajo po 8 vrb. (6 stot.) v mnogih
tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru,
Pacovju, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdov-
ščici, Dornbergu itd. Zastarele šteje po 5 vrb. (10 stot.).
GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1
milimetra. OENE: Trgovinske in obrtne oglase po 8 st. mm,
smrtne, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po
10 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrb 20 K, vsaka
dodatna vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, naj-
manjši pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave
„Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

Na vsako leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na na-
ročje brez dopolnjenega naročnine, se uprava ne ozira.
Naročnina na nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane: celo-
letno K 20, pol leta K 10.
Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepranke-
vana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.
Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.
UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom)
Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik
koncencij lista „Edinost“: Natisnila tiskarna koncencija
lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18.
Pečtno-hranilni račun št. 841/652. TELEFON št. 11-57.

POZIV. Mnogo listin, ki so bile pri-
ložene volilnim reklamacijam za pre-
tekle občinske volitve tržaške in so
bile vrnjene podpisane kot zastop-
niku reklamantov, ti-le še niso vzeli
nazaj. Podpisani vlijudno prosi lastnike,
naj pridejo čimprej po svoje listine in
sicer v njegovo pisarnico, Corso št.
37, mezzanin, ob delavnikih, med 8.
in 1., ter 4. in 7. uro.

Dr. JOSIP WILFAN.

Deželnozborske volitve na Goriškem.

Ožja volitev.

Včeraj smo objavili številke o razmerju
glasov, katere so dobili posamezni kandidati,
izjemši 12 občin, iz katerih nam včeraj še
niso bila došla poročila.

Iz naslednjega izkaza se razvidi razmerje
v številu glasov v cnihi občinah, ki manjkajo
v včerajšnji tabeli.

Agrarno-napredna stranka:

Okraj:	Franko	Križnič	Štrekelj
BOVEC:			
LOG	3	3	3
St. VIŠKA GORA	128	128	128
PONIKVE	57	57	57
SOČA	8	8	8
SRPENICA	35	35	35
TRENTA	7	7	7
GORIŠKI:			
BANJŠČICE	39	39	39
PODGORA	222	219	226
SKRILJE	51	51	51
TRNOVO	60	60	60
LOKEV	21	21	21
ŽABLJE VELIKE	49	49	49
SEŽANSKI:			
ŠKRBINA	47	48	48

Klerikalna stranka:

Okraj:	Manfreda	Fon	Jerič
BOVEC:			
LOG	53	53	53
St. VIŠKA GORA	88	88	88
PONIKVE	125	125	125
SOČA	17	17	17
SRPENICA	20	20	20
TRENTA	46	46	46
GORIŠKI:			
BANJŠČICE	95	95	95
PODGORA	198	188	188
SKRILJE	104	104	104
TRNOVO	57	57	57
LOKEV	72	71	72
ŽABLJE VELIKE	41	41	41
SEŽANSKI:			
ŠKRBINA	60	65	61

Uradne številke bodo proglašene še-le
jutri, a po naših podatkih je skupni rezultat
slednji:

Franko 9366, Križnič 9402, Štrekelj 9316	
Fon 10505, Jerič 10588, Manfreda 10544	
Marica 1099, Tuma 1105, Vrčon 1101	

Razpršenih glasov 30.

Socijalistični glasovi se razdele na sle-
deče občine:

	Marica	Tuma	Vrčon
AJDOVŠČINA	4	4	4
BILJE	3	3	3
BRESTOVICA	18	18	18

PODLISTEK

Avtomobil.

(Italijanski spisal Gavino Boy. — Po-
slovenil F. P.)

Odšel je: klatil se je potem po polju še
bolj skijuden in še bolj počuten, nego na-
vadno. Klatil se je tako ves dan, ne da bi
bil kaj zavziral, ne da bi se bil vstavil: šel
je sedaj sem, sedaj tja, brez cilja, brez
smotra, otopenim v tla vprtim pogledom,
stojenimi utnami in še bolj stianjenimi
p-stmi. Tu pa tam so se mu utnata zagibala
in preko njib je v nerednem sopenju pri-
klopela hripava kletev in se izgubila v slad-
kem miru krasnega januarskega dne. Tudi
rube na njegovem čelu so se bile vdrie bolj
globoko, a v njegovih očih je tu pa tam
zablisknilo nekaj, ki je bilo kakor prošnja in
obenem kakor grožnja.

Proti večeru se je bil vrnil domov.

	Marica	Tuma	Vrčon
CERKNO	43	43	43
DIVAČA	43	43	43
KANAL	5	4	5
MAVHINJE	1	4	1
MIREN	49	49	49
NABREŽINA	187	190	190
OPATJESELO	20	7	19
STANDREŽ	86	86	86
SV. KRIŽ	14	14	15
ŠEMPETER	1	1	1
PODGORA	174	182	174
RENČE	2	2	2
SKRILJE	16	16	16
SLIVNO	34	34	34
SOLKAN	115	125	115
SOVODNJE	74	73	73
ŠEMPOLAJ	56	56	56
VRTOJBA	106	106	106

Ako so ti podatki točni, bi znašala ab-
solutna večina 10.510 glasov, ter bi bila iz-
voljena klerikalna kandidata Manfreda in
Jerič, dočim bi prišel Fon v ožjo volitev s
Križničem. Po podatkih „Soča“ in „Slovenca“
bi pa bila gotova ožja volitev med vseni
kandidati agrarno-napredna in klerikalna
stranka. Ker se vrši skupni skrutinj še-le
jutri, prinesemo končne uradne podatke v
četrtak.

Jutri prinesemo pa kakor posebno vrologo
še enkrat popravljeno in popolneno tabelo, ki
smo jo prinesli v včerajšnji številki.

TRST 27. Na volitvah splošne kurije v
goriški deželni zbor, ki so se vršile v nedeljo,
so dobili v italijanskih krajih dežele od
14.772 oddanih glasov kandidatje liberalne
stranke: Bombig 5-33, Marchesini 5448 in
Pinat 5446 glasov; kandidat. italijanske katol.
ljudske stranke Fadutti 7187, Bugatto 7151
in Piccinini 7020 glasov; socijalni demokrati
so dobili: Visietin 1132, Povodnig 1148 in
Tonet 1146 glas; slovenski štavni kandidati:
Brajnik 650, Dugar 645 in Fabič 644 glasov.
— Potreba je torej ožja volitev med italijan-
sko-liberalno in italijansko ljudsko stranko.
Oficijelni volilni rezultati se pa objavijo še-le
v sredo, ker se glavna volilna komisija sestane
še-le tega dne. — Definitivni volilni izidi iz
slovenskega dela dežele se objavijo jutri.

Slovinci in anektirano ozemlje Bosne in Hercegovine.

Starejši čitatelji „Edinosti“ se gotovo
spominjajo obdobja razpoloženja avstrijskih
narodov pred tridesetimi leti, ko je avstro-
ogrška država zasedala Bosno in Hercegovino.
Vsa javnost se je bavila le o tem dogodkom.
Časopisje je pisalo navdušena poročila; v
gostilni in na delu se je razpravljalo in pre-
tresovalo moč in spretnost avstro-ogrskih
vojnih čet, in tudi z lece se ni opuščalo
govoriti o velikem pomenu tega podjetja in
obito se je povdarjalo, da ta boj velja v
prvi vrsti v prosepah katoličanstva. Da nas
Slovinci niso na tem podjetju prezrli, tega
mi ni treba še posebej povdarjati. Naši možje
in fantje so šli na bojišče in so delali čast
avstrijskemu orožju. Zasedli so torej Bosno
in Hercegovino in ko niso voč potrebovali
tako močnega vojnega aparata, začeli so po-
lagoma odpuščati vojake domov.

Nastopila je okupacijska doba, v kateri
je naša vlada pripravljala tla aneksiji. Po
vsem ozemlju je vdrževala močno vojako. Po
mestih pograbilo vojašnice in druga erarju
potrebna poslopja. Vlada je v tem času zgra-
dila še dokaj železniškega omrežja, a ni po-
zabila tudi na dobro utrditve z močnimi forti
glavnih mest: Sarajeva in Mostarja.

V večjih krajih so se uvele šole s početka

Ženi, ki ga je karala, zakaj da ga ni bilo
ves dan domov, ni niti odgovoril, a kosa
kruha, ki mu ga je bila ponudila, ni niti po-
gledal. Pograbil je močan železen drog, ki je
vedno stal v kotu za vrati, si ga nadel na
ramo in zopet odšel.

— Kam greš? — ga je vprašala žena
v skrbeh.

— Vrnem se takoj — jej je odvrnil. —
Mej tem pa ti le pojdi spat.

In odšel je počasi, sključen pod težo let
in pod težo velikega železnega droga, ki so
ga bile njegove, nekdanj močne in mišičaste
roke komaj dvignile.

Hodil je tri dobre ure. No, slednjič je
bil doospel. Nikogar ni srečal mej potjo po
beli vijoči se cesti, ki je tekom tistih let
poznala korak njegovih kljuset in težo nja-
govega gugajočega se voza. Nikogar ni sre-
čal, a vso pot ni v temni noči slisal drugega,
nego oddaljene lajanje kakoga psa.

Hodil je cele tri ure, vedno počasi in
vedno sključen, tiho kakor senca, otrpnel od
mraza tihe im mraze zimске noči. Njegove,
vedno v tla vprte oči niso videle zvezd na

v „bosanskem“ jeziku, pozneje (leta 1907) so
pa vendar opustili to neumislno besedo in
so začeli rabiti edini pravilni izraz „arbo-
hrvatski“ jezik. Bili pa so to tudi zlati časi
za obrtnike in trgovce. V tako primitivno, a
z vojaško silo dobro zavarovano deželo so
prihajali razni špekulantje, večinoma nemški
in madjarske narodnosti in so tu razpeli svoj
šotor. Brez konkurence so sedli oni na naj-
boljše stole in si tako v malo letih nabrali
ogromna premoženja.

Na tem delu okupacijske naloge pa smo
bili Slovenci, mialim, popolnoma izključeni.
Po teh zlatih časih danes jadikovati, se mi
zdi prepozno.

Kratko povedano: v malo letih je kazalo
okupirano ozemlje popolnoma drugo lice.
Glavno mesto Sarajevo, ki je bilo ob prihodu
Avstrijcev le velik kup umazanih, izila in lesa
sezidanih ter z lesenimi skodami kritih koč,
izpremenilo se je v malo letih v moderno
mesto. Najprej so regulirali reko Miljacko, ki
teče skozi mesto.

Za tem pa so mnogo hiš ob obeh bre-
govih reke odkupili, deloma tudi po razla-
stinskem potu, in kmalu so se začele dvigati
moderne hiše in med njimi se razprostrajo
sedaj široke ulice. Prvotni prebivalci pa, ki
so v sredi mesta odstopili svoje hiše, naselili
so se sedaj po gratih ob mestni periferiji.
Kmalu je začel teči po mestnih ulicah elek-
trični tramvaj in sicer nekaj let prej še nego
v Trstu. S tem kulturnim preobratom pa se
je napravil še nek drug preobrat. Sredina ali
jedro Sarajeva ima danes skoro popolnoma
nemško lice in le periferija mesta ter čaršija sta
obranili prvotni arbo-hrvatski značaj.

Tudi v tem pogledu lahko rečemo Slo-
vinci, da, kar se je zgodilo, se je zgodilo
brez naše krivde in ne da se več popraviti.

Pišem pa te vrstice le zato, da spozna
kak naiven slovenski optimist, kakšen da je
prav za prav ta naš „slovenski jug“ v kolikor
se tiče Bosne in Hercegovine. Umeje se samo
ob sebi, da so uvedli v šole dokaj nemščine
in da so ustanovili nemške meščanske šole za
nemških uradnikov deco. Po večjih krajih pa
so priredili tudi samostanske šole (šole šolskih
sester). Tudi te delujejo po intencijah vladnega
sistema. Narodni čut in narodni ponos, to je
nekaj, česar pogrešajo gojenke teh zavodov.

Če pa pogledamo v zemljepisno knjigo,
vidimo, da so okupirane dežele skoraj tako
velike kakor kraljevstvo Češko, ki meri 520
Mm² in ima 6.320.000 ljudi; Bosna in Her-
cegovina pa meri skupno 511 Mm² in ima
1.700.000 ljudi. Poprečno štejejo na Češkem
121 ljudi na 1 km², v Bosni in Hercegovini
pa 31 ljudi na 1 km². Tuhaj torej vidimo
precejšno sliko glede gostote ljudstva.

Vendar pa ne bo še ta slika prava, ki
bi nam zadostno predstavljala naselitev ljudi,
ako vpošteujemo, da je Češka ena najrodovit-
nijših evropskih pokrajin, a Bosna in Herce-
govina sta bolj srednje vrste deželi, kar se
tiče rodovitnosti.

Zato nam bolje služi primera, ako pri-
merjamo anektirane dežele glede rodovitnosti
z našimi slovenskimi deželami n. pr. s Kranj-
sko.

Na Kranjskem prihaja poprečno 51 ljudi
na 1 km², a v anektiranem ozemlju pa le po
31 ljudi na 1 km². Te primere nam jasno
kažejo, da v anektiranem ozemlju je še
mnogo prostora, kjer bo zamoglo ljudstvo
množiti se in številno naraščati.

In prav to dejstvo so znali dobro uva-
ževati avstrijski vladni diplomatje, a slabo ali
prav nič pa ga niso poznali ne uvaževali
jugoslovanski narodni politiki.

Za povzdigo kulture je vlada dovolila, če
ne celo pospeševala, naseljevanje nemških
podanikov iz Nemčije celo v isti čas, ko je v

nebu ne dolge vrste obcestnih dreves, ki jih
je puščal za seboj nepremične v onem slavn-
nostnem ogromnem miru.

Slednjič je došel in potem je, sedeč
potr na tleh, težko sopihal valed neprestanega
truda. Sedel je na tleh prekrižanih rok na
tresočih se kolenih, in čelom, vprtim na roke,
kakor kip vtujenosti in bolesti. Oj, kako mu
je gorelo široko in nagubano čelo! Čutil je v
sencih nekako naglo točenje s skladišvom, ki
mu je provzročalo ojesto, neznosno bolečino;
a notri, v najskritejših kotih možganov je
čutil neko bolno zmešnjavo, ki mu je težko
legala na dušo.

Ostal je tako nekoliko časa, dokler ga
ni izdramil ptič, naglo leteči nad njimi. Skočil
je naglo po koncu in zgrabil železni drog, ki
ga je bil prinesel seboj, ter ga naglo za-
vihtel, kakor bi se mu bile hipno povrile
nekdanje moči. Pogledal je okrog sebe. Kraj,
na katerem se je bil vstavil, je izgledal jako
divje: ogromne skale in gosti grmovje brez
vsake oblike se je mešalo v temi, ki je še
ležala nad vsem. Kako oskubeno, golo drevo
pa na tam, tam v daljavi nekaj nerazločno
belega, a pred njim strm, skoro navpičen

tem času dsjala našim ljudem potom oblate
le resna svarila, da naj nikar ne beže
Ameriko, a poti jim ni pokazala, kam naj
sele, kaj še le da bi tako seljenje podpira
dejanski!

Slovinci lahko rečemo danes: na okupa-
cijskih bojih smo sodelovali, a potem smo se
jako malo ali nič brigali za bratsko nam
zemljo Bosno in Hercegovino do letos. Minolo
jesen še le smo oživali po aneksiji, posebno
pa smo bili gostobesedni prošlo zimo, ko so
se zbirali nad ti deželi črni politični oblaki,
danes pa smo že v starem tiru brezkrbja in
lahkomišljenosti. Pogostoma govorimo in pišemo
koliko in kaj, da bo sedaj vse na našem
„slovenskem jugu“, a tujec, poznavajoči to
našo slabost, se nam prezirljivo smeje, nas
pušča nadalje v naših iluzijah, sam pa hiti
z vstrajnim in premišljenim delom, da si
utrja lastno pozicijo nam pred nosom.

Pak — mirna Bosna!

Slavnost odkritja nagrobnege spomenika H. Ražmu v Bazovici.

To turobno-resno slavlje se je izvršilo
minole nedelje najdostojneje: najprimernejim
načinom se je nard odložil pokojnemu de-
lavcu in boritelju na narodnem polju in —
mučniku.

Lepa in velika je cerkev bazoviška. Ali,
ko smo, dosepiši med blagoslovom v Bazo-
vico, prišli pred cerkev, videli smo zunaj cele
grude ljudi, ki niso mogle več notri. Poroče-
valec se je le s težavo preril notri. — Sredi
cerkve je bil prirejen katafalk. Ko je bazo-
viški župeupravitelj, č. g. Šonc, opravil za-
dušne molitve, je zbor pevskega društva
„Lipa“ krasno ubrano zapel „Usmili se“. Mogočno
so doneli v prostorni akustični cerkvi tužni
pretresljivi akordi, a že tudi si čital z obrazov,
kako je duša vse množice posvečena spominu
pokojnika.

Razvrtil se je dolg, impozanten sprevod,
ki se je polagoma gibal proti pokopališču. V
sprevodu smo videli poslanca: dr. Rybářa,
Miklavca, dra. Martinisa, Ferlugo in dra. Pertota.
Dosepiši na kraj večnega miru se je gosta množica razgrnila
okolo Ražmovega grobu v ozadju pokopališča.
Grob je bil prirejen najkrušnje in odičen z
venci še s pogreba. Le drugo „Lipa“ je
položilo na grob krasen venec.

Ko je g. župeupravitelj izvršil blagoslov-
ljenje groba ob dotičnih molitvah, je zbor
„Lipa“ zapel pod vodstvom pevovodje Gor-
kiča ganljivo žalostinko „Nad zvezdami“, na
kar je stopil na vzhiteno mesto dr. Rybář,
ki je gungljam glasom izustil krasen pretre-
saljiv govor v proslavo spomina pok. H.
Ražma.

Zbrali smo se — je začel — na tem
mestu večnega miru —, da dolžni hvalečnosti
proslavimo spomin moža, ki je bil v svojem
življenju skromen in ki ni iskal nikoli časti
in slave, ki ni posezal direktno v hrup po-
litičnih bojev in ki ga je na vsem njega na-
stopanju odlikovala nenavadna ljubeznjivost
— a ki si je vendar stekel nevenljivih zaslug
za probujo našega naroda po okolici. Koliko
energije in idejalne ljubezni je trebalo, da je
mož toliko let vstrajal na toli težavnem in
napornem delu!

Ni mu bilo dano, da bi si bil pridobil
više šolske izobrazbe in razvil vse svoje du-
ševne sile. Pod težo razmer se je moral po-
svetiti rokodelstvu. Ali tu je bilo pretesno
njegovemu živemu duhu in njegovi nadarje-
nosti za glasbo. Priučil se je na Katinari
orgljarstvu in z vso vnmemo se je potem v
svoji rojstni vasi posvetil tej stroki glasbene
umetnosti in cerkvenemu petju. To službo

breg, pod katerim se je vil bel trak: cesta,
ki je iz mesta vodila v trg.

Kolikokrat se je vozil po tej cesti, srečen
in zadovoljen, glasno pokajoč z bičem, da je
veselo pokanje biča trgalo dolgočasno jednako-
ličnost nočnega potovanja.

Kolikokrat se je vozil preko onega pra-
bu, preko onega blata, pod dežjem in pod
pekočimi solničnimi žarki, bodreč z besedo
svoji trudni in zaspani kljuseti, prepeva/e
svoje navadne popevke, sedaj turobne kakor
brezmesečna noč, sedaj vesele kakor krasno,
solčno, dehteče pomladansko polno.

Kolikokrat! Tekom kolikih let! Niti sam
ni več vedel, koliko... A sedaj?... Sedaj...
Ali, sedaj pa...!

Pogladil si je čelo z roko, ki ni bila nič
manj nagubana nego čelo, in pogledal pazno
in oprezno na okrog, za tem je prestopil,
naredil par korakov in čbital pred ogromno
granitno skalo. Skala je bila okregla, in tako,
v temi, je izgledala kakor velikanova glava
ogromne pošasti, skrivajoče život v zemlji in
gledajoče doli, proti dolini, kakor bi pričako-
vala in prežala na žrtev, ki je še ni bilo!

(Zvršetak pride).

je opravljal več let. Toda ni živel samo tej svoji službi, ampak jel je poučevati svoje rojake tudi v narodnem petju — tisti naši krasni pesmi, ki blazi srca in navdušuje za idealne narode. Njegovo delovanje je bilo tako uspešno, da so tudi drugje po okolici izvedeli za njega in ga zvali, da je tudi tam vrtil to vršeno nalogo in zbral krog sebe navdušene moške in mladeniče. Deloval je v raznih društvih — tako v Rojanu in v Barkovljah, kjer je učil cerkveno in narodno petje — ter bodril ljudstvo k ljubezni do narodne glasbe. Celo na Kras je segalo njegovo delovanje.

S tem svojim plodonosnim delovanjem je mnogo pripomogel k narodnemu vzdrževanju našega ljudstva. Ni bil govornik, ki bi blestel na političnih shodih, vendar si je pridobil neveljnih zaslug tudi za politično dramljenje našega ljudstva. Vzbudil je v njem samozavest, ker mu je pokazal, da tudi mi imamo kaj lepega.

To je bila njegova velika pripoznana zasluga. Zato so poslali danes semkaj razna okoličanska društva svoje zastopnike, da počaste njegov spomin.

Tragičen je bil konec njegovemu delovanju. Zbog nemurnega dela in velikega truda zadnja leta mu je duh opešal, da nam je bil v resnici odvzet mnogo prej, nego je legal v grob. Lepa poteza v značaju našega naroda je hvaležnost do pokojnih dobrotnikov. Sledeč temu negonu je narod postavil na Ražmov grob viden znak hvaležnosti. In ko odkrivamo ta spomenik klidem spomina pok. Ražma: Slava!

Vsa množica se je odzvala slava-klicu, ni ga bilo časa, ki bi ne bilo ronoilo in na vseh licih se je izražalo globoko ganilo. S krasnega spomenika je padla črna zavesa in pristopil je k grobu g. poslanec Ferluga, da v poetični, izvršeni besedi proslavi pokojnika kakor bivšega tovariša na glasbenem polju, kakor pevovodjo, ter je zaključil:

Naj milostno nebo delilo
Nam taci mož še prav obilo
Ki bi za narod se trudili,
Iz spon ga dvigali — učili.

Daš tvoj pa, pokoj in mir, pokoj nad zvezdami večni Bog naj Ti podeli.

Po teh besedah je bilo čuti glasno ihtenje, izlasi med domačimi pokojnikovimi.

Slednjič je pristopil k grobu g. Krizmančič, da se kakor varuh pokojnikovih otrok v imenu teh, v imenu žalujoče vdove, v imenu od žalosti potrte matere in sorodnikov iz globine duše zahvali vsem, ki so prispevali, da se je postavil ta spomenik, potem pevskega društvu „Lipa“, g. poslancem, posebej še g. dru. Rybáču ter vsej množici, ki je prihitela od raznih krajev, da na to-li ganljiv način proslavi spomin pokojnika.

In zopet je zahtelo občinstvo. Naravnost pretresljiv pa je bil prizor, ko je potrta, v žalosti topeča se mati pokojnikova stopila v ospredje, da se tresočim se glasom in v obupnem joku še posebej zahvali vsem, ki so nje nezpozabnemu sinu napravili to zadnjo, a največjo ljubav.

Na to je še društvo „Lipa“ za njim pa oddelek „Adrije“ iz Barkovelj zapel žalostinko.

Nemo, žalostnih obrazov je občinstvo zapuščalo pokopališče, a z druge strani je zopet izrekalo Bazovcem odkrito priznanje, da je tako lepo priredilo slavo.

Z nekaterih hiš in s cerkve so visele trobojnice, a s sedeža „Lipe“ društvena zastava, vse na pol droga!

Društva in drugo občinstvo se je zbralo potem deloma v gospoda Urbančiča gostilni „pri lipi“, deloma na vrtu gostilne „Gosp. društva“. Tu so imeli gospodje poslanci v notranjih prostorih prijateljski razgovor z vodilci o raznih važnih gospodarskih vprašanjih. Med tem pa so društva „Lipa“ iz Bazovice, mešani zbor „Zastava“ iz Lonjerja in oddelek „Adrije“ iz Barkovelj slavila spomin pokojnika najprimerneje: z njo, ki se jej je pokojnik posvečal vsega, z njega miljenko — našo peanijo.

Spomenik nosi napis:

Tebi bilo že je prirojeno,
Da posvetiš vse moči le do-
[mrti].
Da rojake tudi bi raznel za
[grudo posvečane].
Ti zajemal moč si v pesmi
[in srca globini].

Krščansko-socijalna stranka pred razsulom.

„Sonu. Montags-Zeitung“ se peča v nekem členu z razmerami v krščansko-socijalni stranki in posebno s postopanjem te stranke ob vprašanje nižje-avstrijskih Čehov. List pravi, da je dr. Luenger samo še po imenu načelnik stranke, in ima radi svoje bolezni le malo upliva na politično postopanje stranke.

Vodstvo parlamentariške skupine je izključno v rokah dr. Gessmana. Osebnih odnosov med Luengerjem in dr. Gessmanom že več let niso posebno priščni. Dr. Luenger je celo rekel o neki priliki, da je dr. Gessman hinavec, vendar mu je kljub temu moral slediti, in končno pa niti tega ni mogel preprečiti, da se je dr. Gessman polastil vodstva stranke.

List pravi dalje, da vlada med dr. Luengerjevimi podčastniki egoizem in osebno sovraštvo, ki deli stranko v različne male

skupine. Pride čar, ko izbruhne med temi strankami najhujši boj. Konečno pravi list, da hoče Gessmann postati deželni maršal nižje-avstrijski. Sedanjí deželni maršal princ Alojzij Lichtenstein, imenovan črni princ, bo dobil ob prihodnji premembi ministerstva kak ministerstvo sedež, a ob enem da je odločen po dru. Gessmanu, da bi imel nasledovati dra. Luengerja kakor nominalen voditelj stranke. Dr. Weisskirchner da ima vse potrebne pogoje, da bi lahko postal Luengerjev naslednik, a on je že vsega sit, ker vidi v lastni stranki toliko blata, in zato noče vezati svojo bodočnost na usodo krščansko-socijalne stranke.

Tako nemški list. Mi nimamo k temu kaj opaziti. Smo tudi predaleč od Dunaja, da bi zamogli kontrolirati resničnost vesti glede razmer nad voditelji krščanskih socialcev. — Opozorjamo pa čitatelje na naš članek pod naslovom „Grossösterreich in dekadenci“ v „Edinosti“ od včeraj tedna.

Dnevne vesti.

Dr. Matija Murko — častni doktor. Iz Praga javljajo, da je cesar dovolil, da filozofska fakulteta češkega vsučilišča v Pragi imenuje častnim doktorjem rednega profesorja slovenske filologije na graškem vsučilišču dr. Matijo Murko.

Smrtna kosa. Umrli je včeraj po kratki bolezni v Rojanu ga. Josipina Pertot roj. Bertos, mati g. nadučitelja in mestnega svetovaleca g. Josipa Pertota, v visoki starosti 79 let. Pogreb bo jutri popoldne ob 3. uri. — Ugodnima rodbinama Pertot-Pregelj naše iskreno sočasje!

Umrli je v nedeljo tukajšnji zdravnik dr. Anton Merli v starosti 65 let.

Iz Rocola. Deževno vreme v soboto je grozilo preprečiti tudi nedeljsko veselico pevskega društva „Zvonimir“ v Rocolu. Naposled se je bog Pluvius usmilil in oddal za ta dan vladarstvo solcu, da se zamoreje Rocolčani in njih gostje na planem zabavati ob breknanju tamburic in ob miloglasnom petju. Obširni prostor gospodarskega društva je bil minole nedelje pretesen, da bi vsprejel vse občinstvo, prišedše tja, da poslušati, v koliko je od lajake veselice napredoval „Zvonimir“ v petju in tamb. zbor v aviranju. Treba je bilo tudi opazovati, koliko je napredovala narodna zavednost v tem do nedavno tako zanemarjenem kraju. In da Rocol res napreduje, se je lahko sklepalo iz dejstva, da je bila pretežna večina prišatnih iz Rocola doma, ki so z zanimanjem in navdušenjem poslušali vse proizvajane točke vspeveda. — Kaka razlika med nekdanj in sedaj v Rocolu!

Nekdaj so na rocolarskih veselicah večino občinstva tvorili Slovenci iz mesta in drugih okrajev okolice; minole nedelje pa je bilo opaziti le malo nedomačinov.

Vspored se je vršil točno in pevake točke mešanega zbora so se izvajale zelo dobro. Posebno pa je ugaljal ženski zbor „pri belem konjčku“, tako, da so morala rocolarska dekleta ponavljati točko, spremljevano po tamb. zboru. Šibkejši je možki zbor, kateremu primanjkuje še nekoliko dobrih glasov. Izborci pa je tamburaški zbor, ki svira tako precizno, kakor se more zahtevati le od posebnih izvežbanih tamburašev, a ni možno pričakovati od take mladine, kakor so udje tega zbora. Vsa čast jim! Igra: „Dobrodošli! kdaj pojedete domu?“ je izpadla zelo dobro, skoro izborna, kar se le malokdaj opazja pri igralcih, — ki stopajo prvič na oder.

Med gosti je bilo opaziti dež. poslance in mestna svetovaleca g. dra Slavika in domačina g. Bjekarja, ki sta posetila veselico svojega volilnega okraja. Korporativno sta se udeležili veselice pevski društvi „Ilirija“ od sv. Jakoba in „Zastava“ iz Lonjerja, ki sta po dovršenem vspevodu zabavali občinstvo z ubranim petjem.

Akademsko društvo „Balkan“ je bilo zastopano po deputaciji in nje člen g. Perhauz je po primernem govoru zazdelil tri darila med najbolj pridne čitatelje ljudske knjižnice v Rocolu, ustanovljene pred letom dni v tem kraju. G. Perhauz je obžaloval, da se je našlo v Rocolu, ki šteje približno tisoč hišnih števil, le 25 rednih čitateljev, ko bi jih lahko bilo nad stotine. Res je to obžalovanja vredno ali gošpod Perhauz ni povedal, kje tiči krivda te žalostne prikazal. Dajte Rocolčanom šole, pa se razmere izboljšajo v par letih! Ob sedanjem stanju pa, ko so skoro vsi odrasli domačini pohajali edino le italijanske šole, ni nikoli čudo, če ljudje čitajo tako poredko, ker jih je malo, ki dodobra umejo slovenski jezik slovenski. Saj mora še vedno pohajati veliko rocolarskih otrok v italijanske šole, ker v slovenskih pri sv. Jakobu in na Akvedotu zbog pomanjkanja prostora niso bili vsprejeti. V nemških šolah jih itak ne vsprejemajo. Govori se, da namerava družba sv. Cirila in Metodija v prihodnjem letu v tem kraju ustanoviti prvi razred ljudske šole in prepričan sem, da Rocolčani vsprejmejo ta družbin dar, po katerem že toliko let brenene, z največjim veseljem in hvaležnostjo. Saj so si v ta namen letos ustanovili Ciril-Metodovo podružnico in nabirajo že sami za to šolo, kjer se jim nudi prilika. Skoro na vsaki okoličanski veselici se vidi par malih deklic, ki milo prosijo: „Kupite listke za slovensko šolo v Rocolu!“ — In da so to kaj marljive nabi-

ralke, dokazuje vest, da so nabrale v ta namen že par sto kronic. Le tako pridno naprej!

Razven prijateljev in pospeševalcev ima pevsko društvo „Zvonimir“ v samem Rocolu med domačini tudi takih, ki mu niso posebno naklonjeni in katere treba omenjati v boljše spoznanje rocolarskih razmer. Ravno minole nedelje, komaj par minut oddaljeno od veselilnega prostora, vršil se je ples, in sicer v gostilničnih prostorih gosp. Gerdola p. d. „Drjon“, ki dasi vse poletje ni imel godbe, jo je naročil ravno na ta dan z očitnim namenom, da škoduje veselici pevskega društva „Zvonimir“. Deputacija pev. društva ga je naprosila, da naj tega nikakor ne stori, toda ni se zmenil za to. Ta gospod je znan že iz volilvenih bojev iz prejšnjih let, ko je še delal za Mauronerja. Pozneje je spremenil svoje nazore in sicer tako, da je bilo celo pevsko društvo „Zvonimir“ in tamb. zbor v njegovih prostorih, kjer so se vršile tudi veselice.

Ali minolega leta je vrgel iz svoje hiše obe družbi ter jima sedaj nasprotuje, kjer mu je le možno. Stem svojim ravnanjem se seveda kaj lepo priporoča Slovincem mesta in okolice, a še posebno Rocolčanom, ki so ga spravili na noge v gospodarskem oziru. Res, žalostno je, da imamo med svojimi še takih ljudi. A pri vsem tem, če se jim postavimo po robu, nam nikakor ne morejo škodovati. Vi Rocolčani pa, le kvišku glave in naprej na poti, ki ste si jo začrtali! V pevskega društva in tamb. zboru imate trdnjavo, na katero se opirajte in katero tudi podpirajte.

V ljudski knjižnici imate duševne hrane, po kateri pridno segajte!

Družbin otroški vrtec skrbi za Vašo nežno deco, da jej vceplja že v zgodnji mladosti ljubezen do materinega jezika. Potrudite se, da dobite še ljudsko šolo slovensko, potem nikdo več ne potuji Vaše mladine in naraščaja.

Prva jugoslovanska kolesarska dirka. — Minolo nedeljo se je vršila v naših športnih krogih toliko pričakovana prva jugoslovanska dirka, ki je vsela boljše, nego so prireditelji sami pričakovali. Uspela je toliko glede „rekorda“, ki so ga dosegli slovenski dirkači, kolikor tudi glede reda ob progi. Tu podajamo natančno poročilo: Pri startu v Ljubljani so se že pred 6. uro zjut. zbrali voditelji dirke, avtomobil za zdravnika (ki ga je iz posebne prijaznosti stavil v ta namen na razpolago g. Branko Polić), več motociklistov in slednjič dirkači v raznobarnih oravah, ki so nestrno pričakovali znamenje odhoda. Ob 6. uri 19' 35" je dal predsednik Trž. kol. društva „Balkan“ povelje „Pozor!“ „Odhod!“ Izpred tobačne tovarne so v hipu po široki cesti v urnem teku izginili čili mladeniči, ter vozili skupno do Vrhnike, kjer začne hrib. Tu so se dirkači razdelili v tri skupine. Prvo so sestavljali gg. Meniga, Gregi in Banko, ki so vozili z neverjetno hitrostjo čez Logatec proti Postojni. Ljudje in opazovalci, ki so se zbirali po vaseh, so jih kar strme gledali. V Postojni je bil napravljen slavlolik okrašen z narodnimi zastavami. Tu se je zbrala precejšnja množica in navdušeno pozdravila vrlo trojico, ki pa je z isto hitrostjo izginila, kakor je prišla.

Še precej oddaljeni so sledili drugi dirkači, med katerimi so bili gg. Rutznar, Modrijan, Živic, Lavrenčič iz Ljubljane in drugi. Med tem je dosegla naša „trojica“ Razdrto in Štorje ter vozila proti Sežani. Že od daleč jim je v prvi pozdrav vihralo nasproti veliko število narodnih zastavic, ki so visele z oken. Sežana je slavnostno aprajala jugoslovanske dirkače. — Na cilju. Na Opčinah je vladalo že od ranega jutra nekako posebno slavnostno gibanje. Kolesarji so prihajali od vseh strani ter se podali v bližino „cilja“ ki je bil postavljen tam, kjer se deli cesta proti Sežani in Proseku. Tramvajski vozovi so pripeljali stotine tržaških Slovincov in kmalu je bila zbrana velika množica občinstva. Ob 9. uri je ob zvokih društvene fanfare prikorakalo na cilj Trž. kol. dr. „Balkan“ in jurija. Četrta ura pozneje je prihitel „avtomotor“ ter naznanil prihod dirkačev. In res, kmalu potem sta v divjem teku dospela g. Milan Meniga, člen kol. dr. „Orao“ iz Zagreba, ki je rabil 3. ure 11' 15" in Fran Gregi, člen kol. kluba „Sokol“ iz Zagreba 3. ure 11' 16". Tretji, menda najvrednejši med vsemi došlimi, je bil Josip Banko, člen kol. društva „Balkan“ iz Trata, ki je rabil 3. ure 16' 35", četrti Šandor Rutznar, člen kol. dr. „Orao“ 3. ure 20' 55", peti Josip Modrijan, člen kol. dr. „Gorica“ 3. ure 21' 03", šesti Živic Rugjer, člen kol. dr. „Balkan“ odd. Komen 3. ure 23' 25". — V maksimalnem času so še prišli v sledečem redu: Mrcina Anton („Balkan-Komen“), Petroci Viktor (Sokol-Zagreb), Božeglav Fran („Balkan-Komen“) in Mrkuža Kristijan (isto društvo) Vsa-kemu došlecu je zasvirala fanfara v pozdrav, medtem ko so nekatere rodoljubinke domačinke obsipale dirkače s cveticami. — Po končani dirki so se kolesarji in občinstvo podali na vrt gostilne „Migel“ kjer se je razvila prijazna zabava. Členi jurije: dr. Fran Irgolič, predsednik; Vilko Modrijan, zapisnikar; dr. E. Rekar, Miroslav Muba, Joško Cvek, Anton Grmek priredniki in Josip Rože kronometrist (časomerec) so mej tem imeli sejo. Konstatirano je bila pravilnost prihoda dirkačev na cilj in da se je izvršila vsa dirka v popolnem redu. — Ob 12. in pol pop. je bil odhod v Trst. Poročilo o popoldanskem delu

slavnosti prinesemo radi pomanjkanja prostora v jutrajšnji številki.

Slovensko učiteljske v Gorici. Kakor se govori, se prične pouk na tem zavodu prihodnji četrtak.

Brezplačni večerni tečaji v okolici. V torek, 5. oktobra, se otvorijo večerni tečaji v Vrdeli in Škedenju, a nedeljski v Bazovici in na Opčinah.

Pouk je dostopen vsem moškim od 18 leta naprej.

Poučevalo se bo:

v Vrdeli: 3 ure slovenščine in 3 računstva za analitike; 3 slov. in 3 rač. za one, ki že kaj znajo, nadalje 4 ure italijanščine na teden;

v Škedenju: istotako, le namesto italijanščine geometrično risanje.

V Bazovici in na Opčinah pa od 10—12 ob nedeljah: slov., ital. in računstvo.

Večerna kakor tudi nedeljska šola se odpre še-le tedaj, če se vpiše najmanj 20 učencev.

Vpisovanje je pričelo 27. t. m. ter traja do 2. oktobra vsaki dan od 5.—7. zvečer.

Op. uređ. Opozorjamo vse naše ljudi, naj se v velikem številu vpišejo v te prepotrebne tečaje. Bila bi pač sramota, da bi se ti tečaji ne odprli ali pa, da bi se morali (kakor nekateri lani) med letom zapreti.

Otvoritev postajal. Semedella za osebni promet. S 1. oktobrom 1909 se spremeni poslovanje postajališča Semedella (na istrski drž. železnici) v toliko, da potniki od tega dne naprej ne bodo dobivali voznih listkov proti naknadnemu plačilu v vlaku, pač pa bo izdajal vozne listke čuvaj postajališča.

S potniki, ki vstopijo brez voznega listka, se ravna po zmišlu § 21 obratnega pravilnika. Odprava prtljage se vrši tudi nadalje proti naknadnem plačilu.

Jesenski izlet na Tinjan. Tržaška podr. „Slov. plan. društva“ vabi vse svoje člene, ojih obitelji in prijatelje prirode na celodnevni društveni izlet, ki ga prirede v nedeljo dne 3. oktobra na Tinjan in Dekane. Vspored: Odhod iz Trsta z državno železnico ob 7. uri 8 min. zjutraj do Borštna, od tam preko Deline čez Mačkopolje v Oso, iz Oso pa po znamenitih poti na Tinjan. Po kratkem odmoru na Tinjanu, dalje preko Kolombara v Dekane, kjer bo kosilo pri g. županu I. Piciga. Povrat v Trst z vlakom istrske železnice ob 4.11 uri pop. ali pa 8.48 zvečer.

Opozorja se cenj. izletnike na diven razgled, ki se ga vživa z vrh Tinjana na naše slovenske kraje: zatorej na planinskih avide-nje! Radi kosila se je treba prijaviti najkasneje do petka 1. t. m. večer na naslov: Trž. podruž. S. P. D. via dell'Acquedotto št. 22. III. nad. Na prepozno došlo oglase ne bo moglo ozirati. Posebnih vabil se ne razpošilja. — Reditelji izleta sta gg. Josip Zwitter in Nicefor Stepančič.

Uprizoritev igre „Zaklad“. — (To došlo nam poročilo je zakazano radi obilice gradiva.) Vrii diletantje „Čitalnice“ pri sv. Jakobu so uprizorili v „Narodnem domu“ pri sv. Ivanu žaloigro „Zaklad“. Ta igra je zanimiva po vsej svoji sestavi. Avktor Andrejev je modro uveljavljal zahteve gledališke tehnike. Vplel je vrsto političnih dialogov, na katerih se nastaja posušalec. Ideja Andrejeva je bila, da predstavi pohlepnost starega kmeta po denarju, a jej je dal na stran ljubezen dveh parov: ljubezen zavisti in čisto ljubezen.

Igra je bila vsprejeta entuzijazmom in aplavzom. Igralci so pokazali na aplah, da umejo svoje vloge. Tako je bil g. Potrat pravi tip Pehača, posebno dober je bil v 4. dejanju, ko se je — kasneje se svojega zločina — hotel obesiti na drevo. Gospica Ana Müller se nam je zdela to pot malo manje dispozirana, nego navadno, ali vendar je svojo vlogo dobro vzdrževala do konca igre. Gospica Ivanka Müller je bila kos svoji nalogi. Istotako je g. Vrabec vspej v svoji vlogi grunčarja Rovana, škoda le, da je prethito govoril. G. Angelski je imel to pot le kratko vlogo berača Burnika. G. Požar je šel le v zadnjem hipu prevzel vlogo čevljarja Klepa. Rešil bi jo bil dobro, da ni malce pretiraval se svo im „ja, ja“. Hlapec Lipa — v 2. in 3. dejanju — ki je bil v 2. in 3. dejanju znozel, je v 4. dejanju postal hkratu pri zdravi pameti, kar je napravljalo na gledalca čuden vtis.

Tudi drugi — gospica Benulić, Ivanović in Talmajner, ter gospodje Velušček, Može in Pečar — so pohvalno rešili svoje manjše vloge.

Po predstavi se je vršil v dvorani ples, a med tem so izvestni sodrugi v spodnjih prostorih manifestirali svojo mednarodnost s tem, da so kričali — garibaldinske pesmi. — Le potrpežljivosti naših se je bilo zahvaliti, da ni prišlo do hujšega.

200×1000. Za Ciril-Metodov obrambni sklad so se zopet prijavili naslednji: 379. dr. Ferdo Latič odv. kandidat v Ptuju v spomin na nedolžne žrtve 20. sept. 1908; 380. „Narodna čitalnica v Kranju“ (plačala 200 K); 381. Neimenovan iz Selške doline (plačal 200 K); 382. Politično društvo za „Dvoraški okraj“; 383. Posojilnica v Pšecah; 384. Arce Rajko, c. kr. poštni blagajnik v p. v Ljubljani; 385. Šopic Ivan, posestnik Konjice (plačal 200 K); 386. Obrtnjsko društvo sv. Marija Magdalena—Spodnja—Trst; 387. dr. Anton Medved prof. v Mariboru; 388. dr. Franjo Rosina odvetnik v Mariboru; 389. Veglar Janko c. kr. poštni asistent v Mariboru; 390. dr. Pavel Turaer zasebnik v

Mariboru; 391. dr. Radoslav Pipuš odvet. v Mariboru; 392. Neimenovani iz Maribora; 393. Pavla Vušek sopr. sod. nadsvet. v Mariboru; 394. Obitelj Peče v Mariboru; 395. I. N. Šuštaršič trgovec v Mariboru; 396., 397., 398. Slovenski poštni uradniki v Mariboru (za 3x200); 399-403. Slov. železničarji v Mariboru (za 5x200).

Vojaški novinci nastopijo letos glasom odredbe vojnega ministerstva vojaško službo dne 7. oktobra, nadomestni rezervisti se predstavijo 5. oktobra, enoletni dobrovoljci pa 1. oktobra.

Trgatev na Proseku-Kontovelju prične dne 11. oktobra.

Koledar in vreme. — Danes: Václav vojv. — Jutri: Mihael vel. ang.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 22.° C. — Vreme včeraj: Semtertja oblačno, zvečer dež.

Vremenska napoved za Primorsko: Sremljivo s posamičnimi padavinami. — Hladni vetrovi. — Temperatura mila.

Društvene vesti.

Zabavni večer s plesom priredi akad. fer. društvo „Balkan“ v soboto, 2. oktobra v Sokolovi dvorani. Vspored, ki je jako utusno izbran, se objavi pravočasno. Pripravi smo, da bo tudi ta prireditev, kakor vse dosedanje prireditve naših akademikov sploh, privabila obilo vdeležencev, ki želijo uživati ta krasen večer. Dobiček te veselice je namenjen podporneemu skladu imenovanega društva. Podporni sklad ima namen, gmotno podpirati člene društva pri izpitih, pri nakupu potrebščin učnih knjig itd.; in posebej zdaj, ko se morajo akademiki podeti v univerzitetna mesta ter potrebujejo denarja za kolegijsko in za izpite, se kaže prevelika potreba tega sklada.

Slavno občinstvo se gotovo zavzame naše mladine in da v velikem številu obišče to prireditev.

Clanom „Delavskega podpornega društva“ se naznanja, da se bodo vrši izvanredni občni zbor dne 3. oktobra t. l. ob 11. uri predpopoldne v društvenih prostorih v ulici Giorgio Galatti št. 18, I. nad.

Dnevni red: Edina točka izvolitev novega odbora po potrjenih novih pravilih. — Volitev prične že dne 1. oktobra ob 3. uri popoldne ter nadaljuje v soboto celi dan v uradnih urah in v nedeljo v jutro od 8. do 10. in pol ure.

„Odbor Slavjanske čitalnice“ naznanja, da ima nocoj ob 8.30 uri svojo sejo, na katero uljudno vabi vse one gospode, ki so bili vabljeni na sejo, ki se je vršila pretežno soboto.

Telovadno društvo
TRŽAŠKI SOKOL
v Trstu

Danes točno ob 7. in pol uri zvečer pevka vabi. Vabljeni so vsi prejšnji pevci, kakor tudi začetniki, da se to vajo polnoštevilno udeležijo. — Na zdar!

Pevovodja Mahkota.

„Učiteljsko društvo za Trst in okolico“ vabi gg. pevke in pevce k pevski vaji, ki bo v četrtek, 30. t. m., ob 5.30 uri pop. v ul. S. Francesco 2, I. — Novo leto, sveže moči, torej na delo!

Akad. fer. dr. „Balkan“. Jutri točno ob 5. uri pop. odborova seja, zvečer pa običajni sestanek z vajami dnevnim redom.

Vredeljski „Sokol“ ima danes v torek, 28. t. m. važno sejo ob 8.30 zvečer v „Nar. domu“. — Na zdar!

Trgovsko izobraž. društvo. Uljudno se vabi gg. odbornike k seji, ki se vrši danes ob 8. uri zvečer.

Tržaška gledališča.

POLITEAMA ROSSETTI. — Danes se voričoni prvič krasna Catalanijeva opera „Waly“, ki je že lani dosegla prave trijumfe v istem gledališču in vedno napolnjevala hišo.

Darovi.

— Za družbo sv. Cir. in Met. v Istri je nabral g. Anaklet Pertot iz Barkovlj pri veselim omizju v Riemanjih 9 kroa. — Denar brani uprava našega lista.

V počestitev spomina na XX. septem. je daroval gostničar Andrej Furlan možki pod. družbe sv. Cirila in Metoda 2 K. Denar brani uprava.

Vesti iz Goriške.

Razpisan je natečaj za mesto učitelja na slovenskem oddelku deželne kmetijske šole v X. razredu. Prešnje je uложiti do 20. oktobra t. l.

Smrtna kosa. V nedeljo predpopoldne je umrl v Gorici namestniški svetnik v pok. Anton Avgust grof Attene-Heiligenkreuz v starosti 90 let.

Novo društvo. C. kr. namestništvo je vzelo na znanje pravila društva: Podružnica „Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“ s sedežem v Pervni.

x Škandalozne razmere na Goriški gimnaziji. Kakor smo že poročali se je vpisalo letos na gimnazijo nič manj nego 710 dijakov. Naravno jo, da so vsi razredi tako natlačeni, da profesorji in učenci komaj dihaajo. Kako ozračje vlada v takih prenapolnjenih

prostorih, si lahko mislimo. Tu se bide v obraz najprimitivnejšim načelom higijene. Radi pomanjkanja prostorov v gimnazijakem polalopju so nastanili dva oddelka višjih razredov izven gimnazije, in sicer v Strassoldovo palačo na trgu sv. Antona, kjer pa ni niti potrebnih stranišč! Nastanitev nekaterih razredov daleč izven šolskega poslopja gotovo ni prikladna in posebno neudobna je profesorjem, ki morajo tehati iz enega poslopja v drugo. Vlada ima sedaj lepo priliko, da napravi konec tem nazdravim razmeram s tem, da zvezi dva novi, modernim principom odgovarjajoči šolski poslopji, kamor naj se nastanijo srednje šole s slovenskim in italijanskim učnim jezikom pesbej; tistim par Nemcem, ki študirajo v Gorici, ne manjka nemških srednjih šol drugod! Pametno bi bilo, da se spravi to stvar zopet v deželni zbor, kakor hitro bo zboroval. Ako nastopijo složno vsi poslanci, Slovenci in Lahi, se bo morala vlada končno vendar udati.

x Lahi hočejo nemirov na vsak način. Čuli smo od raznih strani, da se pripravljajo zahrbtni napadi na sloven, meščane in osobito dijake. Policiji priporočamo, naj pazi na znane laške lokale, kjer se o tem čisto na tihem razpravlja!

Slovenci pa: pozor!

x Discipliniran profesor teologije. Nadškofjska kurija je odstavila dra Ivana Tarla od službe profesorja v tuksušjem semenišču in to radi tega, ker je Tarla na zadnjih občinskih volitvah v Gradežu nekorektno poslopal in kakor duhovnik agitiral proti duhovnikom.

x Gorica brez vode. — V soboto je dal naš staveni magistrat zapreti vodo radi popravljanja nekkih cevi. Ker bo trajalo delo par dni, ostanejo tako brez vode ves ta čas.

Za gospodarstvo na magistratu je kaj značilno to, da je treba vodne cevi popravljati vsaki mesec, da ne rečemo — vsaki teden po par dni!

x Dobra lekcija goriškim Lahom. — Tukajšnji „Gazzettino“ je povedal odkrito, da vsa laška gonja proti slov. učiteljsku je navadni volilni maneuver laških kamoristov! — Pravi, da župani iz Furlane so šli tem ljudem na limanče, ko so prišli v Gorico protestirati. Na shodu da so slišali le malo protestiranja temveč pa samohvale kamoristov, ki bi radi navezali Furlane naše za — volitve. Rečeni list govori tudi o korupciji v liberalni stranki in pripoveduje, da je neko društvo iz Trsta poslalo v volilno namene 10.000 K. društvo Dante Alighieri 5000 lir! Prav dobro označa „Gazzettino“ laško kritičnost: „una montatura a scopi elettorali“! Naj povemo še, da je ta list glasilo trgovskih krogov in velike večine pametnih laških meščanov.

Vesti iz Štajerske.

Iz Trbovelj. V tukajšnji občini se je začel širiti tifus, na katerem je obbolelo že več oseb. 2 osebi pa sta že umrli. Bati se je, da se bo bolezen širila.

Pred štirinajstimi dnevi je priredil „Zagorski Sokol“ veselico v Hrastniku, občine Trbovlje. Itega dne so nemškatareški turnerji

DVORANA ZA SODBENE DRAŽBE

ulica Sanità 23-25 pritličje.

Dražba, ki se bo vršila jutri 29. t. m. od 9. do 12. predp.

Dragoceni predmeti, popolne postelje, nočne omarice, ogledala, chiffoniers, umivalniki, mala kronometrična ura, naslonjač, pisalna miza, slike, mizica in drugo rabljeno pohištvo.

Šivalni stroji, toploterji, elektr. žica, 10 komador „P. acion-Futometer“ stare pištole in samokresi, peč na špirit, ročaji za plin in kovčeg.

Potrjim srcem naznanjamo svojim prijateljem in znancem, da je naša iskreno ljubljenka

Amelija

danes zjutraj preminula.

Pogreb bo jutri, v torek, dne 28. t. m. ob 3 1/2 uri popoldne iz stanovanja ulice Romagna Škorčljaja št. 215.

TRST, 27. sept. 1909.

Rodbina Fran Sklemba.

Uljudno podpisani naznanja P. N. občinstvu, da se je odprla danes sobota dne 25. septembra 1909

v ulici Belvedere 34 • MESNICA

vogal ulice Ledovico Aristo

V imenovani mesnici se prodaja volovsko, telečje, koštrunovo in jančje meso ter volovske vampe iz trž. klavnice. — Posebnost: graško meso. štajerska perutnina, volovski osoljeni in okajeni jeziki ter telečje glave in noge. — Točna postrežba na dom. — Cene zmerne. Udani

Telefon št. 11 53

Ang. Quintavalle

NOVI DOHODI. V dobroznani prodajalnici oblek

Alla città di Trieste, Trst

Velika izbira moških oblek od K 14 do 44, deških od K 9 do 28. — Obleke za otroke od 3 do 10 let od K 2 do 18. Zaloga tu in inozemskega blaga za obleke po meri, ki se izvršujejo v lastni delalnici. Specialiteta hlač, jop in srajc za delavce, po neverjetno nizkih cenah.

„Alla città di Trieste“ Trst, ul. G. Carducci 40 (prej Torrente)

DRAGOTIN STRUKEL

prodajalnica drobnarij in igrač

TRST - Corso 34 - TRST

Galanterije iz usnja, potne torbe

Ovratnice, dežniki in palice.

Specialiteta: Potrebščine za

hribolazce.

ANTON REPENŠEK

knjigovez v Trstu, via Ceollia 9

priporoča slavnemu občinstvu

svojo moderno urejeno delavnico,

v kateri se izvršujejo vsa v to stroko spadajoča

dela točno in po zmernih cenah,

— SVOJI K SVOJIM!

Zdravljenje krvi

Čaj „Tisočerni cvet“ (Millefiori)

Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slučajem, če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidom. Jeden omet za zdravljenje stane 1 K ter se dobiva v odlikovani v lekarni

Praxmayer „Al due Mori“ Trst, veliki trg

Majcen Miloš ..

mizar - Trst - ulica Leo štev. 2

priporoča slavnemu občinstvu

svojo mizarnico.

Izdeluje vsakovrstno, tudi

NAJFINEJŠE POHIŠTVO

Dr. Fran Korsano

Specijalist za sifilitične in kožne

bolezni

ima svoj ambulatorij

v Trstu v ulici San Nicolò štev. 9

(nad Jadransko banko)

Srečevanja od 12. do 1. in od 5. in pol do 6. in pol pop.

PRODAJALNICA ŠVICARSKIH UR

JOSIP OPPENHEIM

urar in izdelovatelj časomerjev

Trst, Corso štev. 5 (blizu knjigarne Vram)

BOGATA IZBERA zlatih, srebrnih

in kovinastih ur.

Stenske ure z modernim zvonilom.

PRSTANI, UHANI, VERIŽICE itd. po zmernih cenah.

Popravljanje se izvrši po dog. cenah in z garancijo

Mnenje gospoda Dra. Barbar-a v Sofiji

podpolkovnika, zdravnika knež. vojske v Sofiji.

Gosp. J. SERRAVALLO

Trst.

Štejem si v prijetno dolžnost naznaniti Vam, da predpisujem Vaše izvrstno Železnato Kina-Vino Serravallo (Vino di China Ferruginoso Serravallo) v slučajih šibkosti, posebno ko je potrebno predpisovanje železa. Železnato Kina-Vino Serravallo je izvrsten krepilni in dobrodejni izdelek.

SOFIJA, 28. junija 1907.

Dr. Barbar.

Josipina udova Pertot

rojena Bertos

v dobi 79. let, previdena s svetotajstvi za umirajoče po kratki bolezi preminula. Zemski ostanki predrage potokajnice se preneso v sredo dne 29. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti v Rojanu št. 15, na pokopališče v Barkovljah.

TRST, dne 27. septembra 1909.

Žalujoči rodbini: PERTOT—PREGELJ.

Ta oglas velja za direktno obvestilo.

NOVO POGREBNO PODJETJE, Corso 49 (Piazza Goldoni).

Zagrebska tovarna, tvrdke Henrik Francka sinov, v vsakem oziru novodobno urejena, izdeluje svoje proizvode izključno le iz najboljših sirovin.

V Vaš prid bode, bodete li pri nakupovanju dajali prednost temu izvrstnemu proizvodu pravemu: Franckovem: kavnem pridatku z mlinčkom, iz zagrebske tovarne.

ul. Zaga V. 1162, 5-9 L. V.

priredili svojo kljubovalno slavnost. Furcer tentonius je slavil svoje najgrše orgije na naši slovenski zemlji. Tuli so kakor divji volkovi.

Redarja, ki je spremljal Sokole zvečer na kolodvor, so 10 dni pozneje zatožili pri tukašnjem županu, da je zagrešil grozen zločin: da je na čelu "Sokolov" kričal — na zdar in živio! — Ta grozni zločin je ovadil neki nemškutaraki vodja iz steklarne.

Pred 8 dni pa je priredil veselico tukašnji "Sokol". Prireditelj je krasno vspela. Sodelovala sta "Sokol" iz Zagorja in odsek tega društva iz Hrastovke, a došlo je tudi drugih deputacij. Spreved s kolodvora je bil impozanten. Na vseh biših so plepolale trobojnice in dekleta so sipala cvetje na spreved. Pred občo hišo je pozdravil goste župan g. Gustav Vodusek. Zahvalil se mu je starosta "Sokola" iz Zagorja.

Na veselični prostor je bilo došlo tudi par nemškutarjev, ki so hoteli izzivati, ali so morali odkuriti. Čemu to? To je predrznost, ko jih mi ne nadlegujemo na njihovih veseljih.

Gasilno društvo v Trbovljah priredi skoro svojo "prvo vinsko trgovino".

Vidite torej, da se precej živahno gibljemo na teh po nemškem pritisku ugroženih tleh. To gibanje nam daje nado, da odbijemo naval tujinstva na to našo slovensko zemljo.

Gospodarstvo.

Cvetlice

zadnje pobere oktober. Kadar odcveto (ali premrznejo), vzemi iz zemlje gomolje kane, georgine, gladiole, posuši na zraku ter spravi. V rastlinjak spravi tudi vse rastline v posodah. Čebulne rastline, zgodaj na pomlad cvetoče, kot zlatice, anemone deni v zemljo na prostem. Vrtnice je treba pred prvim mrazom položiti ter pokriti. Vse, kar mora zunaj prezimiti, pokrij z vejami, slamo in listjem. Visokim rastlinam postavi okrog količke, jih zgoraj v piramido zveži ter obveži s slamo in vejami. Rastline, katere so manj občutne v mrazu, pokrij naslednji mesec. V zimskem bivališču trebi osehlo listje, zračni zalivaj malo. Lepotne grmiče in divjake vrtnic presajaj.

BRZOJAVNE VESTI.

Ogrska kriza.

BUDIMPEŠTA 27. Izvrševalni odbor neodvisne stranke je imel danes predpoludne v trgovinskem ministerstvu konferenco, na kateri se je imelo sklepati o političnem položaju. — Minister Košut je priobčil, da ga je ministerski predsednik dr. Wekerle posetil in mu naznanil, da ga (Košuta) kakor voditelja parlamentarne večinske stranke vprejme cesar v ardijski. Zato bi ne bilo primerno, ako bi stranka neodvisnosti pred ardienco zavzela kakšno atališče. Predlagal je torej, naj izvrševalni odbor sklene, da se jutrišnje sejo poslanske zbornice odgodi. — Čeni izvrševalnega odbora so vzeli to izjavo na znanje. Jutrišnje sejo poslanske zbornice bo torej po otvoritvi zopet odgodjena do 15. oktobra.

Bančni odsek.

BUDIMPEŠTA 27. Bančni odsek je overovil poročilo in je naložil poročevalcu Hollo, naj je jutri predloži poslanski zbornici. Zadnja razprava "veleizdajniškega" procesa v Zagrebu.

ZAGREB 27. Za Valerijancem Pribičevićem so se posamični obtoženci prav na kratko reflektirali na obtožnico in na izvajanje državnega pravdnika. Predsednik je zaključil sejo in priobčil braniteljem, da jim za pravočasno naznaniti dan, kdaj se preglašja sodb.

† Bivši minister grof Buquoy.

GORICA 27. V Št. Petru pri Gorici je danes umrl grof Buquoy. Truplo pokojnika odpeljejo v ardo na Č. št.

SRBIJA.

BELIGRAD 26. "Štampa" je zvedela, da je vlada sklenila dati princu Georgju 500.000 dinarjev na razpolago, da poplača svoje dolge ter mu da jati na leto 120.000 dinarjev apansko.

BELIGRAD 26. Členi dume, ki so poleti odložili svoj obisk v Srbiji, pridejo semkaj baje meseca oktobra. Po programu določenem od skupščine, posetijo poslanci dume tudi mesta v notranji Srbiji.

Potres.

SIENA 27. Danes zjutraj je bilo čuti tukaj dva potresna sunka. Škode ni nikake.

Zrakoplovstvo.

GRADEC 27. Danes ob 1. uri pop. se je zrakoplov bratov Renner zopet dvignil v zrak. To se je zgodilo v Waltersdorfu. Po polurnem manevriranju nad južnim delom mesta se je zrakoplov vrnil na samensko polje, kjer se je gladko spustil na zemljo. Od srede naprej se bo zrakoplov vsak dan večkrat dvignil v zrak.

Dunaj 27. Glasom brzojavnega poročila je vojna ladja "Cesarica Elizabeta" dne 26. t. m. priplula v Hankov, kjer ostane 4 dni. Na ladji vse zdravo.

Budimpešta 27. Umrl je danes v Zadaru državni poslanec Koloman Thaly.

MALI OGLASI.

se računajo po 3 stot. besedo; mastno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina stane 40 stotink. Plaša se takoj.

Prodajo se sodi veliki in mali, novi in stari — Campo Marzio št. 14, sodar. 1642

Gostilna „Al Ginnasio“ ul. Squero nuovo 7 ima pijače in jedila prve vrste. Priporoča se slavn. občinstvu za obilen obisk H. Kosič. 1237

Prodaj zemljišče pri električni železnici v zgornjem Rojanu, 400 sežnjav, za 900 forintov. Naslov pove Ins. odd. Edinosti. 1635

Iščem pol-delavca za trgovino ali izučenega trgovskega pomočnika. Kje? pove Inseratni oddelek Edinosti. 1655

Sodi mali in veliki se prodajo v ulici della Valle 1. 1523

Gospodična jako izobražena večja slovenska, nemščina, nekaj italijanščine, želi nastopiti službo blaginjske v večji trgovini v Trstu. Ponudbe pod "ZVONČEK", Gorica 1, poste restante 1691

Krasni gramofoni K 32 — plošče s slovenskimi in hrvatskimi komadi. Ulica Cavada 4 1703

14-leten deček išče službo kot pekovski učenec Martina Pertot, Nabrežina 159. 1705

15-leten deček išče službo kot učenec v prodajalni jestvin. Martin Pertot, Nabrežina 159. 1705

Odda se mala soba v ulici Coroneo št. 29, 5. 1708

Mladenič z 2-letno prakso v podjetniški pisarni, 4 gimnazijske razrede, govori slovenski, hrvatski, nemški in laški, išče primerne službe. Naslov pove Ins. odd. Edinosti. 1702

Soba velika s prostim vhodom, razgled na ulico se takoj odda. Vprašati v ulici dell' Istria št. 1, II. n. 1704

Nepremočljiva

pregrinjala za voze, vagone, žerjave, blago itd. Izposojuje pregrinjala.

Ivan Sivitz

Trst, ul. G. Gallatti 6.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

F. Hörmann, Trst

ulica Giosue Carducci 20, Trst

Velika zaloga steklenih šip ter navadnih in dvojnih zrcal. Krišali vsake velikosti. Specijaliteta: stekleni ventilatorji. Posode za ribe. Zaloga okvirjev. Sprejme vsakovrstne poprave, prevlačenja s steklom, verande itd.

Zalagatelj stavb. podjetnikov

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

G. Levi Minzi & Co.

Nova in bogata zaloga vsakovrstnega

POHIŠTVA

Spalne in jedilne sobe na izbero Najnovejši uzorci.

Trst, Via dei Rettori št. 1

Telefon št. 71 Romano IV

DANIELE PILLIN

TEST - ulica Acquedotto 94

TELEFON 241

Velika zaloga gašenega in

živnega apna.

Tovarna cementnih plošč in zaloga oglja za peči.

Martin Sreboth

trgovec v Poreču (Istra)

se priporoča gg. krčmarjem, gostilničarjem in zasebnikom kot mešetar v nakupovanju in pred-

janju

grozdja in vina

Tudi prodaja na debelo fižol, krompir in oljčno olje, ter trguje s šivalnimi in jedeleškimi stroji.

Cement - Portland

"SALONA"

Družbe "SPALATO"

Anonimno deln. društvo cementa Portland SALONA.

Letni proizvod: 10.000 vagon.

IZKLJUČNI ZASTOPNIK

Leopold Feiner, Trst

ul. Carradori 16

Telefon 605.

Zaloga Cementa Riva Grumula 2

Telefon 23-30

Nova trgovina na debelo s špecerijskim, kolonijalnim blagom in jestvinami.

Tvrčka A. & F. Anderwald, Gorica

priporoča čč. gg. trgovcem svojo veliko zalogo sladkorja I. raffin., vsakovrstne kave in riža, petroleja I., špirita, olja, masti, kisovo kislino itd. kakor tudi najrazličnejše delikatese.

Cene najnižje! Strogo solidna postrežba

Priporočamo se prav obilnim cenj. naročilom.

z odličnim spoštovanjem

A. & F. ANDERWALD.

Za one, ki stanujejo v bližini — kolodvora južne železnice. —

Včeraj se je odprla v ulici Benvenuto Cellini (vogal ulice Carlo Ghega)

nova mesnica E. Concilia

kjer najde P. N. občinstvo najboljšo vrsto volovskega mesa, tolminske teletine, janjčka, poulards znane trdke SIMON JANK v Gradcu, osoljenih in okajenih jetikov in raznovrstno divjačino. Postrežba

na dom. — CENE ZMERNE

Specijaliteta: Graško meso. V tej mesnici posvečalo se bo posebno pažnjo higijeni.

Po neverjetno visokih cenah

se večkrat kupuje blago za moške in ženske obleke. Temu se lahko izognete, ako naročite blago direktno pri tovarni. Zahvalite se danes brezplačno pošiljatev moje

zbirke jesenskih in zimsk. uzorčev

Imam v zalogi samo najboljše blago zadnjih novosti.

Franz Schmidt, Jägerndorf 103

Avstrijska Šlezija.

F. Millovatz

mehanična delalnica

Trst — ulica del Trionfo 1

izvršuje vsakovrstna

kovaška in mehaniška dela

kakor tudi niklovanja.

Hotel "ABBAZIA"

Ulica Geppa št. 20, Trst

(Piazza Caserma) popolnoma prenovljen in preskrbljen z vsem

komfortom. Sobe od K 2 — naprej.

Omnibus k vsakemu vlaku. Restavracija slov. in nemško kuhinjo.

Cene zmerno. Udanj J. Woschitz.

Ponte della Fabra 2 | ul. Poste Nuove

(vogal Torrente) Alla città di Londra

Velik izbor izgotovljenih oblek za moške in dečke

kostumi za otroke. Površniki, močne jope, kožuh in

raznih paletotov. Obleke za dom in čelo. Delavske

obleke. Tirolski loden. Nepremočljivi plašči (pristni

angleški). Specijaliteta: blago tu- in inozemskih

tovarn. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši

modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah.

Umetni zobje

Plombiranje zobov.

Izdiranje zobov brez

vsake bolečine

v zobozdravniškem kabinetu

Dr. J. Čermák in G. Züscher

TRST

ulica della Caserma števil. 13, II. nadst.

Odprlo se je

novi veliko skladišče

POHIŠTVA

in tapetarij

Paolo Gastwirth

v ulici Stadion št. 6, Tel. 22-85

s veliko izbero popolnih sob vsakega sloga in mo-

derne risbe ter popolnih oprav za stanovanja. —

Zadnje novosti te stroke.

Zamore si vsako ogledati, ne da je primoran kupiti.

Bogomil Pino

bivši urar v Sežani

ima svojo

novi prodajalnice

ur

v TRSTU

ul. Vinc. Bellini 13

nasproti cerkve svet. Antona novega

Vsakovrstne verižice po pravih tov. cenah

